

Razstava Toulouse-Lautrec

Originalni plakati v Ljubljani

TEKST: SARAH NEUBAUER

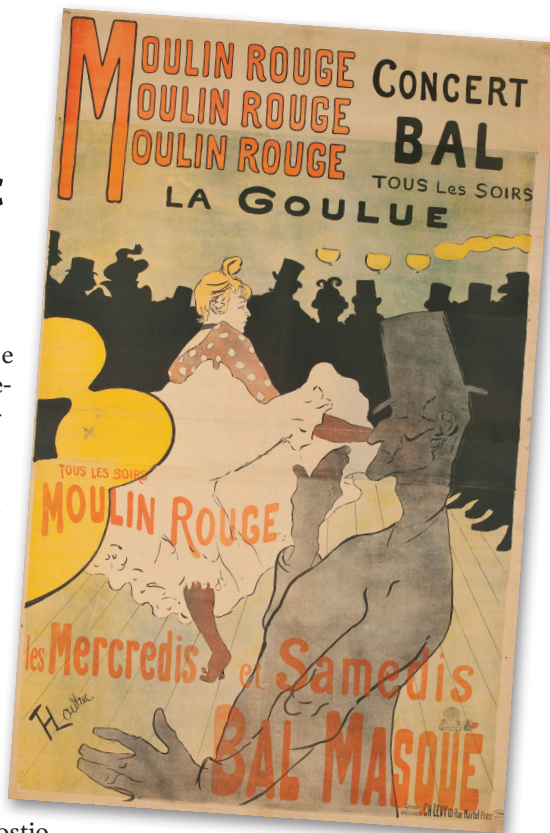
Če ste se kdaj sprehajali po pariških ulicah, ste med šaro na stojnicah gotovo opazili tudi privlačne plakate Henrija de Toulouse-Lautreca. Najbrž jih poznate, tudi če še niste bili v Parizu.

Več kot sto let po nastanku so nešteto krat natisnjeni Toulouse-Lautrecovi plakati namreč še vedno primerni 'za vsako steno'. Enako dobro so videti na steni pariškega muzeja, poleg upodobitev velikih mojstrov ali na steni najstniške sobe. Henri de Toulouse Lautrec (1864-1901) je bil francoski slikar in grafik. Že v otroštvu je rad risal. Ko si je kot najstnik dvakrat zapored zlomil stegnenico in zato veliko časa preživel v toplicah, kjer je iskal ozdravitev, sta postala risanje in slikanje zanj edino razvedrilo.

Po maturi se je povsem posvetil umetniškemu ustvarjanju. Zaslovel je s plakatom, ki ga je izdelal za gledališče Moulin Rouge, in z njim po mnemu umenosti zgodovinarjev zabrisal mejo med oglaševanjem in umetnostjo.

Oglas je uspel; gledališče Pri rdečem mlinu je v tistih letih tekmovalo s še enim pariškim prizoriščem odrskih umetnosti, Casinojem de Paris, a je prav zaradi Lautrecovega plakata zaslovelo in postalo prva izbira umetnikov in gledalcev. Na plakatu za Moulin Rouge je upodobil svojo prijateljico, priljubljeno plesalko

La Goulue (Požrešnica), ki so ji pravili kraljica Montmartra. Montmartsko bohemsko življenje, ki ga je Toulouse-Lautrec živel tudi sam, je bilo pogost motiv njegovih del. Upodabljal je plesalke, prostitutke in zvodnike – ljudi, ki so ga obdajali. Umetnik je umrl po umetniško – pri komaj 37 letih,

FOTOGRAFIJA: Z DOVOLJENJEM CANKARJEVEGA DOMA

zaradi sifilisa in posledic alkoholizma; bolezen, ki jih je izzval njegov način življenja.

Plakat ni kot freska, ki jo umetnik lahko naslika le enkrat in samo na eno steno, ampak je natisnjen. Najprej v omejenem številu, čez čas pa v nešteti bolj ali manj kakovostnih izvodih. Podobe so enake, če jih kupite na stojnici ali pa si jih uokvirjene ogledate v galeriji.

Šestindvajset Toulouse-Lautrecovih pla-

katov (skupaj jih je izdelal le 31) in nekaj njihovih različic so postavili na ogled v ljubljanskem Cankarjevem domu do 25. avgusta letos. Toulouse-Lautrec je plakat postavil ob bok drugim umetniškim zvrstem tudi s tem, da je skrbno bdel nad tiskom in številom kopij. Zato so ti prvi, 'originalni' plakati, razstavljeni v Ljubljani, tako dragoceni. In dragocena je vsaka avtorjeva opomba, posvetilo ali trgovčev žig na njih.

Po slovitom francoskem umetniku je poimenovana tudi redka genska bolezen, Toulouse-Lautrecov sindrom ali piknodisostoz. Starša Henrija de Toulouse-Lautreca sta bila bratranec in sestrična, bolezen pa naj bi bila posledica genskih mutacij. Toulouse-Lautrec je imel tako krhke kosti, da si je pri 13 letih zlomil eno stegnenico, pri 14 pa še drugo ter ostal pohabljen vse življenje. Odrasel je bil visok le 154 centimetrov.

SLOVENIKA ZA 20-LETNICO SAMOSTOJNOSTI

Mineva dvajset let, odkar smo Slovenci krojali svoj razvoj z lastno državo. V jubilejnem letu na naše knjižne police prihaja Slovenika, slovenska nacionalna enciklopedija v dveh knjigah z jedrnatimi, sistematičnimi in slikovno opremljenimi prikazi vsega pomembnega o slovenskem ozemlju, njegovih prebivalcih ter o Slovencih na tujem od davnine do zdaj. Kar smo Slovenci doživeli in preživeli; kar smo bili in smo; kar smo ustvarili in dosegli; lepote, ki nam jih je podarila narava, izjemni posamezniki med nami ... vse to je zbrano v Sloveniki, najpopolnejšem spričevalu Slovenije in Slovencev, ki ga s ponosom pokažemo svetu, saj smo najmlajši narod z nacionalno enciklopedijo. Do izida v novembru velja *prednaročniški prihranek* šestdeset evrov, vsak kupec pa prejme ščitni ovitek in zastavo Republike Slovenije.

VEČ INFORMACIJ NA www.mladinska.com/slovenika

